

MOSENS HISTORIE

Børstingerød Mose er oprindelig en sø, der igennem årtusinder er groet til. I brændselsfattige tider har man gravet tørv i mosen. Herved er fremkommet åbne vandfyldte tørvgrave. I de mere tørre dele i udkanten af mosen var der tidligere lysåbne enge med græssende kreaturer. I dag er der kun bevarret en enkelt græssingseng i den nordlige udkant af mosen.

Lærtskabet, som i dag møder den besøgende, er præget af tørvgravene i forskellige grader af tilgroning og de forladte enge med ryvækst af buske og træer.

FREDNINGEN

Mosen blev fredet i 1977. Hensigten var at bevare de afvekslende naturområder bestående af enge, overdrev, tørvgrave i forskellige stadier af tilgroning, pilekrat, ellesump, småskove og lunde. De fleste af disse naturområder findes både på næringsrig og næringsfattig jordbund, hvilket giver yderligere variation i de mange plantessamfund. Denne store mangfoldighed er forudsætningen for mosens rige og mangeartede dyreliv.

Mosen har stor bevaringsværdi ud fra både naturvidenskabelige, rekreative- og undervisningsmæssige forhold. Områder, som i lighed med Børstingerød Mose udviser så store variationer i plante- og dyreliv, er i stærk tilbagegang i det danske landskab.

PLANTELIVET

Som helhed er mosen præget af plantearter, som er knyttet til næringsrig bund. Men man finder også islet af arter, der klarer sig godt på næringsfattig jord, som f.eks. hebelæng, blåbær, blåtop, rundbladet søldug og femraadet ulvefod.

Tørvgravene indeholder mange forskellige samfund af vand- og sumplanter. Vandets næringsindhold og surhedsgrad samt graden af tilgroning og beskygning er med til at bestemme hvilke plantearter, der er dominerende. De åbne grave er 0,5-1,0 m dybe med brunt, mere eller mindre klart vand. Nede i vandet findes bl.a. blåvered, tusinbladet, vandrellike, kildemos og kransmållager. På vandoverfladen flyder frøbid, andemal, hvid og gul åkand og svømmende vandaks. Rørskovene består hovedsagelig af tagrør og smalbladet dunhammer, men der findes også mange andre arter sumplanter f.eks. bredbladet dunhammer, gul iris, bredbladet mørke og gifttyde.

Buske og træer danner adskillige steder tætte krat hovedsagelig bestående af pilearter, birk og rød-el. Også arter som tørst, vrietorn, bevved og eg er ret almindelige. Men på sommeren og om efteråret huser mosen en rig og interessant svampeflora.

DYRELIVET

Det er det store antal småfugle og det rige og afvekslende insektiv, der præger mosens dyreliv.

Mosen er kendt som en god yngielokalitet for sangfugle, men også en del andre spurvfugle benytter de gode yngieligheder her. I tidens løb er der set mere end 100 forskellige arter fugle, mange som trækfugle.

Blandt insekterne bemærker man især de spinkle, elegante vandnymfer. Sommeren igennem fremviser de deres yndefulde parringsleg flyvende lavt over de vandhuller, hvor de vokse op som larver.

Padder og krybdyr har også et fristed i mosen. Hyppigt forekommende er spiltssnudet frø, skrubbudse, salamandre, alm. firben og snog.

Zygoptera

MOSENS FREMTID

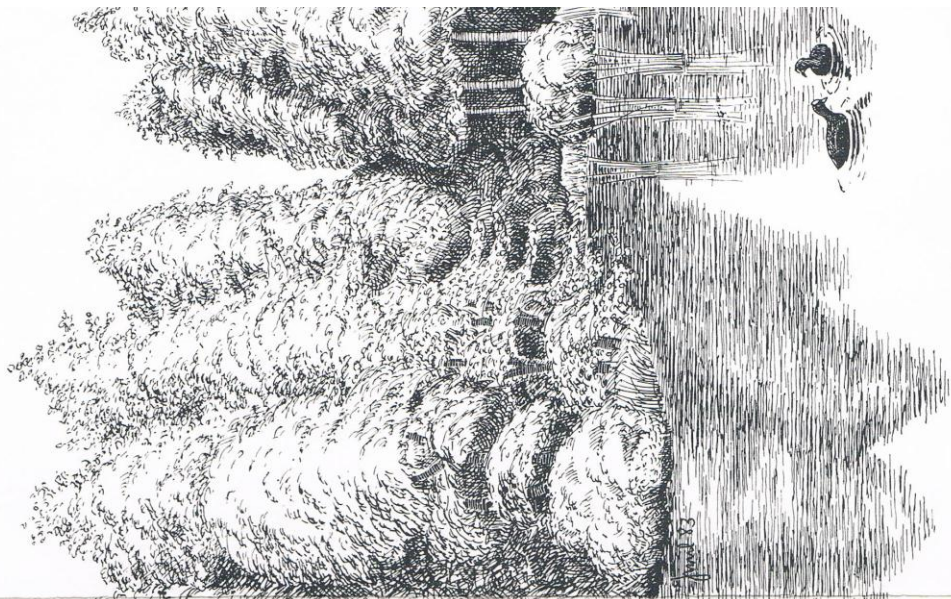
Børstingerød Mosen varierede natur skyldes som nævnt kulturindgreb som træfældning, græsning og tørvgravning efterfulgt af en naturlig tilgroning. Når kulturindgrebene ophører, vil buske og træer efterhånden overtage pladsen. De lyselskende urter må vige, og færre dyrearter vil kunne finde plads og føde. Denne proces mod en mere ensformig natur er allerede godt i gang mange steder i mosen. Især engene hurtigt karakter, når græsningen ophører. Det ser man tydeligt i mosens sydlige del, hvor engene nu er dækket af krat af pilebuske og mange urter, f.eks. gøgeurterne, er forsvundet.

Mosens artsrigdom er også truet fra anden side. Den op til 4 m høje kæmpebjørneklo eller kaukasiske bjørneklo er ved at brede sig i mosen, især langs amtsstien i den østlige udkant. Planten er indført til Danmark som prydeplante og er meget dekorativ både i blomst og med de tørre skærformede blomsterstande. Men plantens størrelse, frodighed og rigelige frøspredning medfører, at den hurtigt dominerer de arealer, hvor den indfinder sig. Dertil kommer, at dens saft kan forårsage ekslem og hududslæt, hvilket gør den uvelkommen på rekreative arealer.

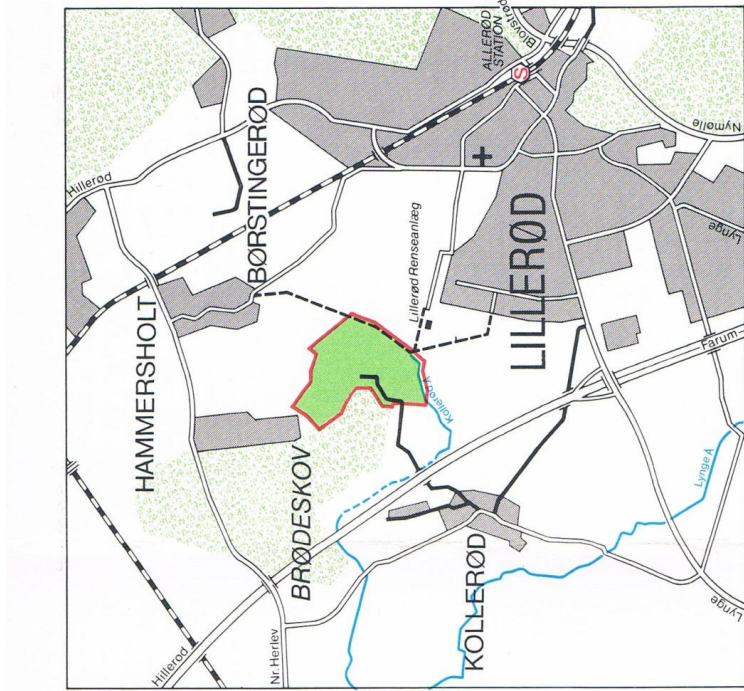
Heildagsvis indeholder fredningskendelsen bestemmelser, der giver gode muligheder for at bevare området som mose med vandhuller, sump, eng og dyreliv. Dette skal ske ved passende plejeforanstaltninger f.eks. udtyrning. Plejen af mosens forudsætter dog en plejeplan, som tager hensyn til den naturlige tilgroning og samtidig bevarer den afvekslende natur.

ADGANGSFORHOLD

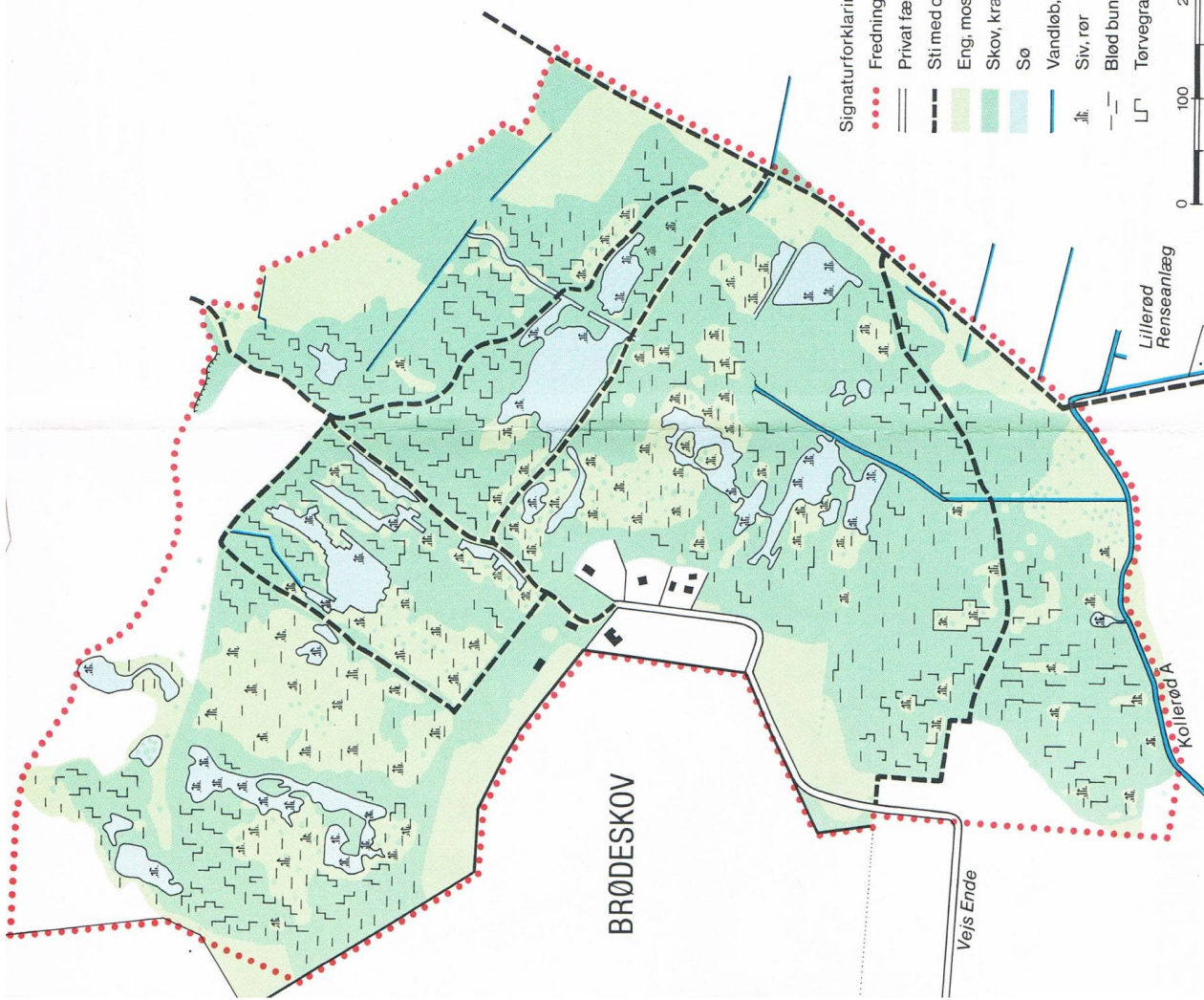
Adgangsvejene til mosen er lukket for bilkørsel. Skierne inde i mosen er kun åbne for færsel til fods og i øvrigt uegnet til kørsel på cykel. En spadseretur rundt i mosen af 1-2 timers varighed vil give et godt indtryk af det afvekslende plante- og dyreliv.

BØRSTINGERØD MOSE

1:50.000

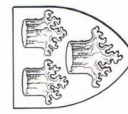

Signaturforklaring

- Fredningsgrænse
- Privat fællesvej
- - - Sti med off. adgang
- Eng, mose, overdrev
- Skov, krat
- Sø
- Vandløb, grøft
- Siv, rør
- Blød bund
- Tørvegrave

I henh. til Naturfredningsloven gælder følgende regler for færdsel i området:
 Færdsel og ophold sker på eget ansvar.
 Færdsel er kun tilladt ad de på kortet angivne stier og kun i tiden fra kl. 7 til solnedgang. I månederne november – februar dog kun fra solopgang til solnedgang.
 Ophold må ikke finde sted indenfor 50m fra beboelsesbygninger.
 Afbrækning af grene og indsamling af planter og dyr må ikke finde sted.
 Enhver form for camping og bål-tænding er forbudt.
 Løse hunde må ikke medtages.

Udgivet af Allerød Kommune
 Layout, illustrationer: Poul Juul
 Tekst: Klaus Nielsen
 Tryk: Børn Tryk, Halsinge 48 79 60 10
 3. oplag 1990